

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A SZÉCSÉNYI VÁLASZTÓKERÜLET 48-as ÉS FÜGGETLENSÉGI PÁRTJÁNAK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.

Negyed évre 2 kor.

— Egyes szám ára 16 fillér. —

Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szóke Jenő.

A szerkesztőség telefon száma: 6.

Előfizetési pénsek, reklamációk

és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére, s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

A kivándorlási törvény szentesítése előtt.

A kivándorlásról szóló új törvény a király előtt van szentesítés végett. Széles körben várjuk az új törvény életbeléptét, mely a kivándorlásra való csábítás szigorúsítása, a tervezett társadalmi irányítás jótékony és állandó akciójától csak a legjobb eredményt várhatjuk.

Felettébb szükség van az új törvényre. Az ügyökök mintha vesztőket éreznék nyüzsgönek. A fővárosi lapok állandóan regisztrálják gyászos munkájokat. A közigazgatási bizottsághoz az útlevélek kiváltásának nagy szaporodásáról tételnek jelentések.

Pedig, hogy Amerika se fölig tejfől, azt a még mindig nagy számban hazajövő magyarok beszélnek. Somsich Imre, a ki az amerikai kereseti viszonyokat Amerikában tanulmányozta, érdekes adatokat tár föl erről: Azt a magyar munkást, aki kivándorol, unskilled laubourernek nevezi az amerikai ember. Angol szó ez, aminek magyar értelme: nem tanult munkás. Ennek a munkásnak a kezdő fizetése 1 dollár. Soha se kápráztasson el ez az összeg senkit, mert ez a legkisebb pénz Amerikában, ahol minden drága.

És mit kell ezért dolgoznia? Vasgyárakban: egészen közönséges munkát kap, taligát tol, szenet hord, fűt, tisztogat 10 órán keresztül. Pár hónap múlva már jártasabb lévén a nyári munkákban és miután a mun-

kavezetők az erős és értelmes legényeket jól kiszemelték, kezdődik csak a mulatság, a pokoli mulatság! Jön a vas- és acélkészítés és öntéshez, ahol 10 percnként fel lesznek váltva a munkások, hogy meg ne vakuljanak és el ne égjenek, a fehéren izzó folyékony érc munkálásánál. Ezt a munkát 2—3 évnél tovább senki sem bírja, de a legtöbb, ha csak teheti, sokkal előbb hagyja ott azt a tűrhetetlen kinszenvedést, akármint fizetnek is, mert mi haszna annak a fizetésnek, ha a munka megöli. Aki előlegett kapott, adóssága van Amerikában, vagy nem jó barátságban van a „boss”-al, munkafelügyelővel, az nem szabadul meg hamar ettől a rettentő munkától. De van még a vas- és acélmunkában más munka, az óriási kalapácsnál, a sinek készítésénél, a gépeknél, hol apró részek lesznek készítve. Ott tűrhető télen a levegő könnyűnek látszik az első félórán a munka, de hamar rájön ám a szegény atyafi, mire vállalkozott; ha nem vigyáz úgy a munkájára, hogy egész figyelme, szeme, keze mindig ott legyen a munkánál: vagy elrontja a gépet, a vas- vagy acélrészt, amitt a gép készít, vagy elveszti kesét, karját, lábát, sőt életét. Egy pillantás máfelé, egy pillanatnyi fáradtság következménye elég, hogy kidobják a gyárból vagy nyomorék lesz. Előtte jön még a fűsiketítő láрма, a hőség és rossz, piszkos levegő, különösen nyáron. Ilyen körülmények között kénytelen dolgozni egy mezőgazdasággal foglalkozó ember, ki az amerikai élet

gondjaitól nagyon sanyargatva, 10—12 órán át szakadatlanul életével játszik! Este hazatántorog fáradtságtól remegő testtel, gyulladt szemmel, száraz torokkal, de annyira ideges, hogy első hónapokban alig bír elaludni. Mi marad más hátra, mint szeszszel erőt gyűjteni. Hamar megtalálják a korcsmát. Szép hangzású nevek, Rákóczi-, Kossuth-csárda, magyar felírás, magyar korcsmáros, ki mint a pók várja áldozatait; (mert tudja, hogy jönnek, aztán mind sűrűbben addig, amíg az utolsó centtel, az utolsó magyar honból hozott életerő is elfogyott.)

Lesz a megállmodott aranyhegyből roskadásig való nyomorúság. És aki angolul nem tud, az sohasem vackarkodik ki belőle.

Miért van mégis, hogy a népképzelet világában Amerika még ma is a mesebeli Eldoradó?

Onnét van, mert igazi amerikai arányokban megcsinálja ezt egy hatalmas szervezet: a hajóstársaságok, a munkás irodák ügynöki kara amerikai arányokban fejlesztve és fenntartva. Behálózza ez falunkat és mégis jövő ábrándjaival hizlalja a nép képzeletét. Pedig maga a tény az, hogy hajójegyre többet költenek a kivándorlók, mint a mennyi az amerikai kereslet fölöslegéből vissza küldődik. És egy-egy hazaküldött utalványt mennyire földuzzaszt értékében a népfantáziája. Igazán tennünk kell ez ellen. Nagy, hazafias kötelesség vár mindannyiukra.

TÁRCZA.

Uti vázlatok.

(Folyt.)

A hosszú csarnokok falait féldomborművek, fülkék, oszlop-közeit pedig legszebb szoborművek töltik be.

Ott ama gazdagnak porhüvelyé fölött, drágább emlék áll, mint Mazzini hamvai fölött. Gazdag örökséget hagyott egymaga sok generációnak keresett, mikor elment, mindent itt hagyott, s hogy több maradjon, még jótékonyt is sem gyakorolt.

A nevető örökösök is tudnak hálásnak látszani, oda vésették a művész által könny- cseppeket is, lássa a világ, hogy ők még mindig siránkoznak! Csak azt szeretném tudni, megvan-e még a nagy vagyon, és ha nincs meg, mire lett elpazarolva?

Amott egy öreg tanár ül kathedráján. Mintha csak most is beszélne s tanítaná az embereket jogra, bölcsesetre. Ő már alant nyugszik, s az csak emléke, melyet a kegyelet emelt sirja fölé, hogy hű maradjon a visszaemlékezés reá.

Emitt egy gyászoló ifju özvegy ruhájának csipkékét véste ki a művész hóhérr márványból. Nagyon gondos az összeillesztés. Hajlandó vagyok hinni, hogy a fájdalom nem első behatása alatt történt a megrendelés. Talán a gyászév leteltével, vagy — újabb gyűrváltás után!

Egy kedves gyermek emléke előtt álltam meg ezután. Rómában halt el diphteritisben. Ide hozták öreganyja mellé Legyenek itt is közel egymáshoz, kik úgy szerették az életben egymás!

Kis kacsóit össze téve szépen, arra kéri kesergő szülőit, szünjenek meg sírni hisz ő boldog itt alant, öreganyjával van szüntelenül. Majd mondja tovább: hogy az örök tavaszról hinti le folyton a mennyei virágait édes szüleire, mert a mennyben is szereti még mindig a „caro babbót” és a „caro mammá”

Ez a síremlék tetszett nekem legjobban.

Egy gyermek sírkövéhez léptem ezután.

Ez a többi között még azzal is vigasztalja szülőit, hogy azon ne büslakodjanak, hogy egykor a földön is volt, jobb helyen, az angyalok között van most:

„Non pianete per me
Che fui sulla terra.

... ora vivo fra gli angeli.”

A czimeres ösök emlékeire vésett bölcs mondatok helyett, inkább a gyermek-beszédek olvasgattam le a hideg márványról. A gyermek beszédek több érzést költöttek fel bennem, és e beszédekben több igazságot találtam, mint a megszokott de mortuis ni' nisi bene dicseriádákban.

A diszes emlékek között naphosszat járván, arról is meggyőződtem, hogy a genuai Campo Santo, a carrarai márvány bányák egyik legjobb szállítója.

Hogy a szegények sírjai a genuai Campo Santo-ban is oly jeltelenek és elhagyottak, mint bárhol másutt, úgy hiszem, mondanom sem kell, de azért a szegények elhagyott sírjában is épen olyan:

Édes . . . . . megpihenni,
Oda lent . . . . . nem fáj semmi.
Nem fáj semmi.”
Folyt. köv.

Örök rejtély!

Irta: **Barok Imre.**

Háború után áhitozik a nyugtalan emberi nem s megszólal a föld alatt elrejtőzött, szunnyadó, halált hozó elemi erő. Távolról halljuk, ezrek és ezrek lették halálukat. Még távolban hallatszik az élve eltemetettek halálhőrgése, a sebesültek jajveszékelése. A megmentettek sem tudnak örülni az életnek, könnyes szemekkel nézik a nemrég még pompázó, rommá lett várost. Keresik a helyet, mely elrejtve tartja szeretteik holttetemét. Mindenütt csend és pusztulás. S még a romokat el sem takarították, az éhezőket ki sem elégítették, már is szinte sovárgó ahitattal mondják, hogy azért az áldozatért, egy háborút is lehetett volna rendezni. Ez tehát az első gondolat! Mikor változik meg az emberi nem? Ez örök rejtély!

A természet a föld ezer-féle anyagából összeteszi azt a nehányat mely föld viruló növényzetét adja. Az ember keresi kutatja az okát, már ismeri a növényt alkotó anyag minden atómját, de azt az erőt mely kiválasztja és összeteszi ezeket éjjelt nappá téve, agyának minden porcikáját a kutatás munkájához küldve sem tudja megismerni mert ez is örök rejtély.

Az egyik minden percben Damokles kardjaként fenyegeti a társadalmat. Pusztulás, enyészet jár a nyomába s tehetetlen vele szembe az ember. A másik életet jelent s az ember is tud módokat, mellyel a természet munkáját segíti. Az egyik pusztít a másik alkot. Amazon nem tudunk segíteni milliók lesznek még áldozatai.

S mégis azt kell hinnünk, hogy van a földben elrejtett pusztító erőknél nagyobb veszedelem is, mely a társadalmat meghagyja ugyan, de először az egyén lelkét fertőzi meg azután teszi a társadalmat rosszá, gonosszá. Mi nagyobb veszedelem, ha az emberek ezrei semmivé lesznek vagy ha a társadalom napról-napra romlik? Azok elpusztultak, igaz hogy az élőknek az ő helyüket is el kell foglalni s a társadalomban elfoglalt helyet mely üressé lett pótolni kell de a megsokszorosított munka még edzettebb használhatóbb tagot ad.

De a társadalom romlott elemei először a legszebb, legmagasztosabb alkotásokat elferdítik s ezzel az elferdített törvényekkel egyéniségüknek életet, jelentőséget a társadalomban vezető szerepet adó törvényekkel befurakodnak az egyén lelkébe s mindig talál módott mellyel az emberek ezreit egymás ellen küldi. Meddig lesz még vak a társadalom? Ez is örök rejtély? Nem! El kell jönni az időnek, existenciájuk veszélyeztetésével is elő kell állni a józan elemeknek. Be kell világítani a sötét barlangokba ki kell húzni a sötétség rabjait és terjesztőit s meg kell világítani előlük azok arcát, kik romlásba vezetik a társadalmat. Nem kell engedni, hogy a vallás legszentebb tételét mely az egymás iránti szeretetet célozza, foszlánnyá tépjék s ennek ellenkezőjével tökélet kovácsoljanak maguknak egyesek. Miről van szó tehát?

Ha világossághoz szokott fejjel figyeljük néhány év alakulását azt látjuk, hogy a nem régen még békés, nyugodt fejlődésben levő társadalmunkat a legveszedelmesebb fegyverrel a kímélet minden paránya nélkül fanatizálják. A békés polgárság látókörét elsötétítik. Mert hiszen a tehetségtelen mégis szerepelni vágyó embereknek igen hálás és

szinte biztos existenciát nyújt még manapság is a meglehetősen hiányos műveltséggel bíró népet hazug jelszavakkal a társadalom valamelyik rétege ellen tüzelni, lelkiismeret, ez náluk ismeretlen fogalom de azért erről oly bőbeszédűséggel a szónoki póz annyi nemével tudnak dikciózni, bizony a hallgatók nem is gondolnak arra, hogy mindjárt állíthassák alapja hamis melyet a legnagyobb vakmerőséggel fokoznak de a következetesség látszata tetszetőssé teszi a bírálathoz nem szokott hallgatót.

A bámulat és bosszankodás okozta egyes érzelmek lepik el az ember bensőjét ha arra gondol, hogy vannak magas állású s eddigi működésük után tiszta eszű embereknek ismert vezető férfiak, kik hideg nyugalommal tűzik közöttük mint oltogatják ki a világosságot adó lámpákat s a hazúgok vakmerő támadásai szinte megbénítják tetteirejüket. Vagy talán igazuk van? Lássuk!

Van-e olyan vallás mely hiveit arra buzdítja, hogy a szeretet eszméjét ne minden emberre alkalmazzák. Ugy-e nincs! És mit látunk? Ezen tanítást nem gyakorolja az sem akinek hivatása volna. No igen mert ez igen rögzös út volna számukra és dolgozni is kellene. Vagy talán a szeretet gyönyörű eszméje van megtestesítve a ne temere kezdetű papai decretumban? Hiszen nem is rég vetődött fel az a szép, elismerésre méltó gondolat, hogy a nem törvény által előírt módon összekelő házastársak gyermekei is ismertessenek el törvényesnek.

Idé figyeljetelek hát emberek! Azt kívánja töletek ez a szeretet tartalmazó leirat, hogy egy ártatlan gyermek egész életén a társadalom gyalázatos bélyeget hord magán, egész életén át megvetést látson. Hát a rideg gyarló emberek alkotta törvény irgalmasabb volna mint az irgalom, szeretet apothésise. Lássá tehát az a gyermek, hogy társai kerülnek s később legyen bármily tehetséges is ez melles, mert ennél fontosabb a születési tekintély.

De minek menjünk messzire, hogy a társadalom vezetőinek lelkettségét hivatalukra való rá nem természetét lássuk. Tessék akárhová bármily állásra pályázni. Van-e oly naiv ember ki hallgatóinak pirulása nélkül mondaná, hogy nálunk első kérdés vajon az illető a hivatalával járó teendőket el tudja-e végezni. Szó sincs róla. Aki pályázott már valahová maga is vagy beszélgetett már néhány pályázóval, a hivatali rátermettség nati-onaléjét így állíthatja össze: Első kérdés: Mi a vallása? Ez igen fontos!

Ez a példa tekintve, hogy nem is rég még aktuális volt s így a személyekre igen könnyű ráismerni nem alkalmazandó! Ezer és ezer példa van erre. A második kérdés: mi a neve, illetve analitikai vizsgálat kihozta-e, hogy a h, vagy más előkelőséget sugárzó betű kellő elrendezésben vesz-e részt a névben s ennek használata az őstől öröklött-e? Ez az utolsó kérdés, azaz hogy még sokszor a pártfogók neve száma is fontos és egy mellékes s semmi esetre sem fontos kérdés és előfordulhat, tehetséges, vagy a hivatalra alkalmas képzettséggel bíró ember-e?

Könnyen elképzelhető néhány évi ily irány milyen perspektívát nyújt társadalmunkról. A tehetség látva érvényesülésének képtelenségét elveszti munka kedvét, az alkotástól elvonja a létért való küzdelem minden életerejét. A tehetségekre, geniekre váró polcok a sötétséghez szokott előítéleteke

minden térre levivő az ember nevet bitorló figurák, játékszerei lesznek. Ez tehát a jövő perspektívája ha ez úton tovább megyünk. Ha ezt nem akarjuk bátran ki kell lépünk, a teljes sötétséghez vezető utat, fel kell robbantani. Eddig és ne tovább! Vagy egy ujat jobb jövőre biztatót nyitni vagy vissza a középkorig, mert még ez is jobb a mostaninál.

Azt mondtam a természet alkot és rombol. Az alkotásba társul veszi maga mellé az embert is, a rombolást is ügylátszik nem csak maga végzi. Ha jutalom éri azt, ki a természet romboló eleméhez hasonló akar lenni, ez ország pusztá és sivar lesz.

A természet alkotásra hozta létre az embert. Mi tehát csak alkossunk, a rombolást elvégzi a gátat nem ismerő elemi erő.

A tiszta lelkiismeret buzdító szava erőssé fog tenni bennünket azok elleni küzdelemben kik az emberszeretet dogmainak jelvényével a kezükben a társadalom elleni aknamunkát végzik, talán még messze van az idő mikor világosság özön ki el a teret s tarthatatlanná teszi ez existenciák létezését de bizony, hogy eljővelele nem örök rejtély!

A nyári por.

Azok, akik tudnak arra a magaslatra emelkedni, hogy egy város polgárai nemcsak azért fizetik az adót, hogy abból az állami, megyei és városi tisztviselők fizetést kapjanak, hanem tisztában vannak azzal is, hogy az adózó polgárok az ő keserves nélkülözésök árán össze hordott adó-fillérek után önmaguknak is akarnak valamelyre előnyt szerezni, szinte féltő aggodással gondolnak arra a portengerre, mely ami városunk levegőjét nyaranta úgy megfertőzteti, hogy a portól sokszor a szomszédunkat sem látjuk meg. Sokan felvetik azt a kérdést is, hogy tulajdonképpen miért van a község előjárósága? Tett-e, tesz-e valamit a község ezen közegészségügy ellenes állapot megszüntetése iránt? Igen tesz! Megteszi, hogy elnézi az utcasöpörő cigányoknak, hogy nyáron reggel 8—9 órakor söpör, mikor a forgalom legnagyobb ad maiorem gloriám sanitatis! Miután a multakból okultunk, hogy a város vezetőit e téren — úgy, mint más téren is — semmit sem kezdeményeznek, alább terjesztjük elő Sándor Mór urnak a Takarékpénztár érdemes igazgatójának propozícióit arra nézve, hogy miként volna ezen égető kérdés megoldható.

A nyári por elnyomásának legbiztosabb módja lenne a kövezés.

A kövezés kövezetvámmat egybekötve volna megoldható. Szécsény községnek átkelelési szakaszai 1.665 km. hosszúságot tesznek ki; a község fentartási hozzájárulás címén évi 462.-koronát fizet. A városnak a szécsény-pöstyényi útnak az endrefalvi fordulattól a vasuti hozzájáró útig terjedő részét s azonfelül a jelenlegi vasuti hozzájáró út fentartását is magára kellene vállalni, mellyel együtt a vámos utak hossza ca. 2 km. lenne. A burkoló út közepén 3 m. széles félkocka, a széleken 1—1 m. széles cyclops burkolattal km.-ként 40.000 korona, összesen 80.000 koronába kerülne. Fentartási költség első húsz évben számba sem jön. Később a vámjövödelem emelkedése fedézi. Erre fedezet az 1903. évi forgalom alapján: a forgalom évről-évre emelkedik, tehát már azóta is lényegesen több.

A vámjövödelem 6000 korona, ebből le 10⁰ kezelési illeték az államvasutak számára,

marad a város részére 5400 korona. Ehhez adandó a közuti alap részére fizetett átkelési szakasz után való évi hozzájárulás 462 korona, lesz a jövedelem tisztán évenként 5462 korona. Ebből fedezve az annuitást, maximum 4400 korona, maradna még a városnak a szép kockakő burkolaton kívül évente minimum 1500 korona tiszta haszna.

Közre adjuk az igazgató úr cikkét azzal, hogy reméljük, hogy az előljárásnak impulzust fog adni a kérdés mikénti megoldása tekintetében.

H I R E K.

A **nógrád megyei tudósbetegok szanatóriuma** javára f. év február 13-án az Ujvilág szállóban tartott hangverseny, s az ezt követő táncmulatság erkölcsi tekintetben teljesen sikerültnek mondható; anyagilag sikerülhetett volna ugyan jobban is, sőt az estély lehetett volna fényesebb is, de hogy nem vált olyanná, amilyenné a rendezőség nagy része óhajtott és remélte, önmagának legyen bírálója mindenki, aki nem tette meg az őt társadalmilag is kötelező kötelességet.

A műsor a következő volt:

1. Egy ismeretlen vendég. Bemutatja Pintér Sándor ur.

2. a) E De Courtis „Serenáde Sorrento”

b) Jakobi-Martos, „Holdsugár” esti dal: Hegedűn előadja Dr. Szenes Alfréd ur; zongorán kíséri Özv. Kortha Nándorné urasszony.

3. „A nagy nap előestéjén”. Monológ. Szomaházy Istvántól, előadja Szenes Ella urleány.

4. Tilinkó szóló. Előadja: Luchkovicz Imre ur.

5. „A vén cigány”. Műbódrama írta Farkas Imre, előadja Török József ur, zongorán kíséri Lazits Nándor ur.

Ezen műsor annyiban változott, hogy Pintér Sándor ur időközben megbetegedett, a felolvasást nem tarthatta meg. A rendezőséget nagy zavarából Fertő Ferenc ur rántotta ki, aki úgyszólván az utolsó órákban ugrott be annak, hogy Pintér Sándor ur helyett felolvasást tartson. Felolvasása tárgyának, egy ismerős ember címet adta. A szépen sikerült felolvasást a közönség élénk tapsviharral jutalmazta. A műsor 2-ik pontja teljes művészi niveauun állott, özv. Kortha Nándorné úrnő zongora és Dr. Szenes Alfréd hegedűjátéka még a kevésbé zeneértőket is valószínűsítő látba hozta, s a szünni nem akaró taps és tetszés nyilatkozat arra készítette a hangversenyző. párt, hogy a műsoron kívül még több népdalt játszott a hallgatóság nagy öröme.

A 3-ik pontban Szenes Ella urleány a tőle megszokott remek előadásával ismét teljesen meghódította a közönséget, oly lelkes ovációkban részesült, hogy majd szét-szedték.

A 4-ik pontban Luchkovicz Imre ur közönséges 10 krajcáros tilinkón oly szivreható magyar népdalokkal mulattatta a hallgatóságot, amelyért kijárt tapsvihart igazán megérdemelte.

Az 5-ik pontban Török József ur szépen átgondolva, átértve és átérve adta elő a vén cigány haldoklását, s utolsó látományát, mely szép előadást Lazits Nándor ur szép technikájú zongora kíséretével valóban művelvézzé varázsolta.

Az összes közreműködőknek ez úton is köszönetét fejezi ki a rendezőség.

Mig a hangverseny terme táncteremé

átalakult, a közönség a kaszinó termeibe vonult, kol kellemes csevegés közt várta a tánc bekövetkezését.

Az estélyen résztvevő hölgykoszorú névsora a következő.

a) Asszonyok: Baross Árpádné, özv. Baranyay Jánosné, Braun Nándorné, (Szalmatercs.) Breuer Gusztávné, Breuer Lipótné, Décsi Alfrédné, Donner Henrikné, Fejér Lipótné, Foglár Gézané, Dr. Gutfreund Emilné, Horváth Antalné, Kálmán Sándorné, Kiss Nándorné, Klein Henrikné, Klein Jakabné, Konrad Ödönné, özv. Korbá Nándorné, Krivácv Antalné, Lux Antalné, Dr. Márer Józsefné, özv. Niedermann Vilmosné, Róth Adolfné, Simonidesz Jánosné, Stéger Istvánné, Singer Józsefné, Dr. Szegedi Sándorné (Selmecbánya.) Szenes Jakabné, Szerényi Béláné. Dr. Szőke Jenőné, Szvoboda Árpádné, Tóth Bertalanné (Rimóc.) Weisz Hermanné, Weisz Jánosné, Zsigárdy Aladárné.

b) Leányok: Bogáthy Olga, Breuer Margit és Böske, Breuer Zelma, Fejér Anna és Margit, Heifeld Hedvig (Budapest.) Horváth Juliska, Mariska és Olga, Klein Irén és Mariska, Klein Lenke, Lővi Irén, Márer Lili, Neumann Blanka (Losonc.) Niedermann Etel, Róth Juliska, Simonidesz Etel és Margit, Schönfeld Etel, Szenes Ella, Weisz Irén, Weisz Irén és Mariska.

A táncmulatság általános kedélyességgel reggeli fél 6 óráig tartott.

Az anyagiakról való elszámolást a következőkben teszi közre a rendezőség: Bevételek, rendezői díjakból és belépti jegyekért 316 kor. Kiadások 276 kor. Maradvány 40 kor. Fölülfizetések összege 160 kor. A szanatórium javára maradt 200 kor., mely összeg addig, míg a szanatórium tisztikara megalakul, a szécsényi lakarekpenztárba gyűmölcsözőleg elhelyeztetett.

A szíves fölülfizetőknek a midőn köszönetét fejezi ki a rendező bizottság, azok névsorát a következőkben teszi közre:

Pintér Eleonóra úrhölgy által hozott virágok árából befoly 25 kor; Dr. Hoffmann Kornél, Pintér Sándor és Sándor Móríc 10—10 kor; Baross Árpád 8 kor., Szerényi Béla 6 kor., Braun Nándor, Gläser Bertalanné, Horváth Antal, Strausz Miklós, Dr. Szigyártó Pál, Vampetich Károly, özv. Velics Antalné, ifj. Velics Antalné és Weisz János 5—5 kor., Baranyay Jánosné, Barok József, Dr. Bayer Miksa, Foglár Géza, Gerő József, Dr. Gutfreund Emil, Dr. Márer József, Stéger István, Stausz József, Dr. Szegedi Sándor és Szvoboda Árpád 3—3 kor., Kálmán Sándor, Singer József és Szenthe Kálmán 2—2 kor., Décsi Alfréd, Glattstein Adolf, Klein Henrik, Kovács Andor, Luchkovicz Imre, Niedermann Vilmosné és Zsigárdy Aladár 1—1 kor. összesen 160 korona.

A szécsényi iparos és kereskedő ifjak önképző és önművelődési köre 1909. évi február hó 21-én a Gyürki-féle „Oroszlán” nagyvendéglő összes helyiségeiben, saját pénztára javára zártkörű táncmulatsággal egybekötött nevető estélyt rendez, melyen a legszebben táncoló nőnek és férfinak, egy-egy díszes emléktárgy fog a bíráló-bizottság által odaítélni. Beléptidj: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona. Kezdeté este 8 órakor. Fölülfizetések köszönettel fogadtnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

A „Szécsényi Népbank” igazgatósága e héten vidéki részvényeihez a következő körlevelet küldte szét: A „Szécsényi Népbank

Részvénytársaság” igazgatósága legutóbbi napokban azt tapasztalta, hogy az általa a felügyelő-bizottsággal együttessen megállapított, közgyűlés elé terjesztendő javaslatokkal ellenkező, s jogosulatlan magánérdekek előmozdítását célzó törekvések érvényesítése végett egyesek a folyó hó 21-ére kitűzött III. évi rendes közgyűlésen leendő felhasználás céljából meghatalmazásra gyűjtötték a távol levő részvényesek körében. Tudomásra jutott az is, hogy a részvényesek nagyobb részt megtevesztve lettek és az illetők által elhallgattott különleges céloknak ismerete nélkül irtak alá s adták át meghatalmazásokat, azon téves feltevésben is, hogy annak átvétele az Intézet részére s megbízásából történik. Miután ily megbízást senki nem kapott, kötelességének tartja, az igazgatóság a t. részvényeseket erről felvilágosítani, másrészt pedig annak megbízásából arra kérje. Szíveskedjék az Intézet, és ezzel azonos saját, és jogosult érdekeinek megóvása szempontjából, de a határozó képesség biztosítása végett is a al. „meghatalmazást” alulírott Popovics János igazgató címére aláírva forduló postával elküldeni

A **mályadi fürdő** a jelenlegi tulajdonosoktól Svarcz Soma szakali lakos megvette és annak teljes átalakítását vette tervbe. Ennek folytán az építkezésre nézve már meg is egyezett Schmiedl Sándor losonci vállalkozóval. A fürdőben a folyó év nyarán új úri fürdő medencék és étkező helyiség épül, s hogy a kocsinjáró vendégek ne kényserüljenek Múlyad községet megkerülni, a tulajdonos a jelenlegi rozoga gyaloghíd helyett nagyszabású kocsihidat veretett az Ipolyon. Tervbe van véve ezen felül, hogy Szécsénybe napónként kétszer omnibusz közlekedés létesíttessék.

Lopás. Böcső János (balázs) karancseszi lakostól eddig ismeretlen tettesek a kamrája feltörésével e hó 13-án éjjel körülbelül 5 mm. rozst elloptak. A lopás színhelyén egy mellény és egy pipa találtatott és így — ha nincs a dologban valami tolvaj furfang — a tettesek könnyen kézrekeríthetők.

Verekezés. Szamkó Ferencz kotrocópusztai lakos, kondás a feletti haragjában, hogy a cselédtársa: Petyik Gábor őt az ispánnal bepanaszolta, utóbbit vasvillával megtámadta és rajta súlyos sérüléseket okozott. A sérült cselédet súlyos sebével a salgótarjáni kórházba szállították.

Utonállás. Balás Pál ilinyi bírót amint Balassagyarmatról hazafelé tartott Sebők István ilinyi és Miklián Pál pusztasőji lakosok megtámadták és miután Sebők a bíró lovának zabláját lefogta, agyonütéssel fenyegették. Szerencsére Galcsik László ilinyi lakos épp akkor ment arra kocsijával és Balás pártjára állt. A támadók ekkor revolverből lövöldöztek Balásékra, de a lövések közül talált két golyót a vastag téli ruhák felfogták. Utközben megegyeztetve megismételték támadásukat, de ismét visszaverték őket. Az utonállók a csendőrök előtt mindent tagadnak, azt állítják, hogy a bíró volt a támadó, de több tanu ellenük bizonyít.

Lopás. Egy Berki nevű cigány arra használta fel f. hó 9-én özv. Kossuth Jánosné salgótarjáni lakos, sőt kihordójának szeszől elkábult részeg állapotát, hogy a nála levő s a süteményekért járó 24 koronát kitevő összeget ellopta. A fent nevezett cigányt Zagyván fogták el s most bizonyára szomorúan gondol a kácsa pcsenyére.

Halálozás. Baig Mór ipolysági bírósági végrehajtó a hó 9-én 57 éves korában szív-szélhűdésben meghalt. Egyik alapítója volt a Hontmegyei Népbanknak és első igazgatója mely állásától inkompatibilitás folytán vált meg. E hó 11-én temették el nagy részvét mellett. Haláláról a Népbank gyászjelentést adott ki. Halálát özvegyén kívül leánya Baig Adél férj. Földes Bernátné drné gyászolja.

A sztrigovai völgyben vakmerő rablási kísérletet követett el Ferkó Pál hiúság tóthartyái lakos. Reálasott Hlinica Márton szentpéteri lakos marhakereskedőre amint Alsó sztrigováról Tóthartyánon át gyalogszerrel hazafelé tartott és az ezen vidéken szokatlan „pénzt vagy életet!” fenyegetéssel ijesztett reá a gyenge testalkatú kereskedőre. Hlinica hálálra rémült a robusztus külsejű rablótól és reszketve adta elő összes pénzét 116 koronát. A rabló keveselte ezt mert mint dörögte egy kereskedőt több pénz szokott magával hordani, míg így alkudozott, egy kocsi közeledett a meredeken lefelé mit a rabló meglátva a 116 koronáról is elfeledkezve elmenekült. A kékkői csendőrség azonban kinyomozták és most a fogházban hűsöl, a megtámadott kereskedő pedig a kiállott izgalmaktól betegen fekszik szentpéteri lakásán.

Örvadás cigányok. Desewffy Dezső vanyarci földbirókos erdőre Dián András rajtakapta Szörös Ferenc és Szörös Bertalan cigányokat hogy ura területén egy nyulat ejtettek el. Szörös testvérek segélyére siettek Bálint Mihály Pál és Antal továbbá Rodics Ferenc cigányok kik falopásban voltak ludasak, és a kötelességet teljesítő erdőrt megtámadták. Dián András a levegőbe lőtt, de Bálint Antal hátulról lerántotta és egyesült erővel véresre verték. A gaz cigányok ellen a büntető eljárás megindult.

Betörés a zsinagógába. Egy merész vállalkozású fiatal ember a balassagyarmat zsinagóga ezüst edényeinek megdézsmálására vetemedett s a magával vitt tárgyakat Grosz és Reisz itteni cégeknél akarta értékesíteni. A dolog gyanusnak tűnven fel, a csendőrség figyelmét hívták fel és a tettest sikerült is elfogni. Ebben az ügyben a vizsgálat a teljes tényállást megállapította. A betörő Berkovics Lajos elzúllott vándorszínész, — a templomszolga távoztával surrant be a zsinagógába, a kántori padban lévő szekrény ajtaját berugta több szekrényt feszítő vas segélyével feltört és egy ezüst kezét (Thóra mutatót) lopott el, a többi ezüst tárgyat, mint mondja azért nem vitte el, mert bádognak látszottak. Amint előbb említettük a betörőt az állomáson fogták el, ki előző napon Steiner Jakabnak egy kézi táskát és egy forgó pisztolyt adott el. Ugy látszik ezek is lopott holmik voltak.

Gyilkosság. Salgótarján környékét nagy izgalomban tartja a károlyaknai gyilkosság, mely indító okának különössége révén nem tartozik a mindennapi esetek közé. Folyó hó 6-án délután, evés közben veszett össze Sebek András bánya munkás, sógorával Jancsival. Jancsi félig tréfából kis karcolást mért Sebek András kezefejére, mire András felbőszülve a kezében szorongatott vasvillával átsúrta a fiatal sógorát a Jancsít, aki aztán holtan rogyott össze. Sebek Andrást a csendőrök azonnal letartóztattak s átadták a salgótarjáni kir. járásbírósnak.

A Petőfi sorsjáték húzása. A Petőfi Társaság által a Petőfi Ház céljaira rendezett tárgy-

sorsjáték húzását okvetlen megtartják március hó 6-án. A 25000 koronás főnyeremény, mely Löw Sándor ékszerész, főhercegi udvari szállító izlését dicséri, a Kossuth Lajos-u 4 szám alatti bank kirakatában pompázik, míg a két második nyeremény a Rákóczi-út 1 sz. nagytőzsde kirakatát díszíti A kiállított pompás nyeremények előtt állandó a csoportosulás. A többi 2010 nyeremény 76000 korona értéket képvisel. Olyan összeg, amely szinte példátlan 1 koronás sorsjegyek ellenértékéül. Petőfi összes költeményeinek diszkiadása, melyet a Társaság minden 40 drh. sorsjegy vevőjének megküld ajándéku, annyira megnyerte a közönség tetszését, hogy a hálás köszönő levelekkel ujjabb és ujjabb 40-es megrendelések történnek. Eddig 3000 diszkiadatot küldött szét a Petőfi Társaság. Az 1 koronás sorsjegyek megrendelhetők a sorsjegyirodában: Budapest, IX., Boráros-tér 2. és az összes hazai bankokban és tőzsdékben.

Rác György zenekara karinesterének javára folyó hó 21-én, az „Ujvilág szálló” összes termeiben táncmulatságot rendez. Kezdeté este 8 órakor. Beléptidij tetszés szerint.

MULATÓS TISZTVESELŐ! Találkára nem mehettem, új megállapodást szombatra vár a kiadóba. „Piros szegfű”.

Vető-árpa. Hanna vidéki Kivassici I-ső után termelés Berlinben I-ső, Budapesten II-ik díjjal kitüntetve.

Tenyész kockák és kanok. Mangolica faj 1 évesek 60%-al átvészelték többszörösen kitüntetve, eladó. Cim: Emödl Vilmos és Testvere Intozóségnál Szécsényben.

Veszek bármily (mennységű és bármily faj burgonyát v. állomáshoz szállítva. Egyben felkérem a földbirtokos urakat, saját érdekükben, tisztafajú rózsaburgonya termelésére, melyhez megfelelő vetőmagot jutányos árban számítok meg.

Pollák L., Bonyhád (Tolna megye). Lakásom jelszava: Balassagyarmat, „Magyar Király” Szálloda.

6/1909 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a Bonyhádi kir. járásbírósnak 1908. évi Sp. 350/3 számú végzése következtében dr. Szőke Jenő ügyvéd által képviselt Steiner Gyula javára 198 kor. s jár erejéig 1908. évi december hó 23-án fogantatosított kielégítési végrehajtás útján felül lefoglalt és 723 korona 16 f.-re becsült következő ingóságok, u. m. korcsmai berendezés, bútorok, 1 varrógép, ágyneműek, borok és szerez italok, nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szécsényi kir. járásbírósnak 1908-ik évi V. 619/2 számú végzése folytán 198 kor. tőkekövetelés ennek 1908. év április hó 5-ik napjától járó 5% kamatai eddig összesen 86 kor, 54 fillérben bírólilag már megállapított és árverés kitűzés 2 kor. 80 fill. költségek erejéig Csitárban leendő eszközzésére 1909. évi március hó 8-ik napjának delutáni 3 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Szécsény, 1909. évi február hó 15 napján.

Nagy, kir. bir. végrehajtó.

GRANTZ DAVID

könyvkötészete

Balassagyarmaton

Kossuth Lajos-utca 6.

Elvállal mindennemű könyvkötői, valamint e szakmába vágó összes munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Díszdoboz munka, egyszerű és díszdoboz készítés.

GLATTSTEIN ADOLF

— **könyvnyomdája,** —

**könyv- és papirkereskedése,
M. kir. dohány és szivar árudája,
a Szécsényi Hírlap kiadóhivatala
Szécsényben.**

Elvállal mindenféle könyvnyomdai munkákat a legjutányosabb árak mellett.

Nagy választék helyi és más képes levelezőlapokban.

Nagy raktár:

Irodai papir, levélpapir valamint dobozpapirokban.